

ת"פ 3518/01/14 - מדינת ישראל נגד ראמי ברכה, הית'ם גועבה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 3518-01-14 מדינת ישראל נ' ברכה(עציר)
ת"פ 34761-01-14 מדינת ישראל נ' גועבה(עציר)
ואח'
לפני כב' השופט מרדכי כדורי
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

הנאשמים

1. ראמי ברכה (עציר)
2. הית'ם גועבה (עציר)

גזר דין

הרקע:

הנאשמים הורשעו על פי הודאתם, שניתנה במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של חברות בארגון טרוריסטי, לפי סעיף 3 לפקודה למניעת טרור תש"ח - 1948.

על פי עובדות כתבי האישום המתוקנים, החמאס הינו ארגון טרוריסטי, הפועל בשני מישורים להגשמת מטרותיו:

המישור האחד, שלכאורה אינו נוגע לענייננו, הינו פעילות טרור צבאית, באמצעות "הזרוע הצבאית" של הארגון.

המישור השני, פעילות ארגונית ענפה, המתבצעת באמצעות פעילי חמאס המאוגדים כקבוצות מקומיות הפועלות בקרב ריכוזי האוכלוסייה המוסלמית, בין היתר ברחבי העיר ירושלים. פעילות זו נשלטת ומנוהלת על ידי פעילי חמאס מקומיים המקיימים מערך מאורגן של שליטה, פיקוח וביצוע, הכול תוך הסוואת זיקתו והשתייכותו לחמאס.

במסגרת פעילות זו מבצע החמאס פעולות שונות בתחומי הדת, החינוך והרווחה, במטרה לקרב את הציבור הפלסטיני ולהכשיר את הלבבות לאידאולוגיה של החמאס, לבצר את אחיזתו בקרב האוכלוסייה ולבנות מוסדות שיש בהם לאפשר את קידום מטרותיו, ובכך להרחיב את מעגל תומכיו.

הנאשמים התגייסו לארגון החמאס במועד שאינו ידוע במדויק, אך לפני שנת 2007, והם חברים בו מאז ועד היום. במסגרת חברותם בחמאס פעלו הנאשמים כדלהלן:

נאשם מס' 1:

1. במהלך השנים 2012 - 2013 קיים הנאשם פגישות חשאיות עם מוניר כמאל, בעל חנות דפוס בירושלים. במהלך הפגישות בין השניים העביר הנאשם לכמאל חומרים על מנת שזה יערוך ויעצב אותם, ובחלק מהמקרים גם ידפיס אותם. חומרים אלה נועדו לשמש את תנועת החמאס, וחלקם אף שמשו אותה בפועל.

בין היתר כללו אותם חומרים:

- א. כרזות ששימשו את המשתתפים בתהלוכות מטעם החמאס שנערכו בהר הבית בחודשים יולי ואוגוסט 2013 - חודש הרמדאן.
 - ב. מודעות אבל בגין מותו של עלי עביד, המוכר לנאשם כפעיל חמאס.
 - ג. מסמך בשם "צו ירושלמי", הקורא להגנה על מסגד אלאקצא בדרך של התנגדות ומאבק.
 - ד. ספרון הנושא את סמל האחים המוסלמים והמפרט את זמני התפילה וההתבצרות הדתית בחודש רמדאן 2013 במסגד אלאקצא.
 - ה. כרזות בנושא מותם של פעילי תנועת האחים המוסלמים במצרים.
 - ו. כרטיסי ברכה ושלטים לרגל עיד אלפיטר 2013.
2. הנאשם ארגן, יחד עם אחרים שזהותם אינה ידועה, טיול לצפון הארץ, אשר סובסד על ידי תנועת החמאס. בטיול השתתפו הנאשמים, וכן חברי וראשי שתיים מן הקבוצות הפועלות במסגד אלאקצא במסגרת פעילות החמאס, על מנת ללמד את תכני האסלאם לצעירים, בני נוער וילדים.
3. הנאשם סיפק 300 מנות אוכל לצורך ארוחת שבירת צום שנערכה מטעם ארגון הסטודנטים של החמאס, אלכותלה אלאסלאמיה, שהוכרז ע"י שר הביטחון התאגדות בלתי מותרת.
4. ביום 26/7/2013 השתתף הנאשם בתהלוכה של פעילי חמאס שהתקיימה בהר הבית, שנועדה להביע תמיכה בנשיא מצרים המודח מוחמד מורסי.

נאשם מס' 2:

1. הנאשם השתתף בטיול הנ"ל לצפון הארץ.

עמוד 2

2. במהלך חודש הרמדאן 2013 מילא הנאשם את מקומו של אמג'ד אעבדין, שעמד בראש אחת הקבוצות הפועלות במסגד אל אקצה במסגרת פעילות החמאס, כנ"ל.

3. במהלך חודש אוקטובר 2013 פנה אמג'ד אעבדין הנ"ל אל אחד התלמידים בקבוצה, מוחמד רוכן, והציע לו ללמד קבוצת ילדים שיעורי שינון קוראן אחת לשבוע במסגד אלאקצא. רוכן נענה להצעה ופעל לפיה עד למעצרו ביום 6/11/2013. הנאשם הצטרף לרוכן במהלך השיעורים על מנת להדריך אותו ולסייע לו.

4. הנאשם סייע בהספקת 300 מנות האוכל לארוחת שבירת צום מטעם ארגון הסטודנטים של החמאס, כנ"ל, בכך שהפנה את נציג הארגון האמור לנאשם מס' 1.

5. ביום 26/7/2013 השתתף הנאשם בתהלוכה של פעילי חמאס שהתקיימה בהר הבית, שנועדה להביע תמיכה בנשיא מצרים המודח מוחמד מורסי.

תמצית טענות הצדדים:

המאשימה טוענת כי הערך החברתי המוגן בעבירה בה הורשעו הנאשמים הינו שמירה על בטחון המדינה ותושביה.

לטענת המאשימה, ארגון החמאס שם לעצמו מטרה להשמיד את מדינת ישראל, ומי שפועלים במסגרתו עושים זאת לשם אותה מטרה.

המאשימה מוסיפה וטוענת כי פעילותם הארגונית של הנאשמים נועדה לקרב את הציבור לאידאולוגיה של ארגון החמאס, לגייס פעילים ולתמוך כספית בפעילות, ובכך ליצור תלות של החברה הערבית במזרח העיר בארגון.

המאשימה מציינת כי קיימת זיקה בין המישור הצבאי לבין המישור הארגוני, וכי לא ניתן לבודד ביניהם. המאשימה מדגישה כי מעשיו של נאשם 1 לא כללו רק פעילות חברתית, אלא גם כרזות המכילות דברי עידוד והסטה לאלימות ולהתפרעויות.

המאשימה מוסיפה וטוענת כי פעילותם הרבה והמגוונת של הנאשמים מלמדת על כך שהם משמשים אנשי מפתח בארגון החמאס בירושלים, כי פעילותם מגוונת יותר מפעילותם של נאשמים אחרים בפרשה, וכי מעמדם של הנאשמים בכיר יותר ממעמדם של האחרונים.

לטענת המאשימה, מתחם העונש הראוי למעשה העבירה שביצעו הנאשמים נע בין 12 ל- 36 חודשי מאסר בפועל.

המאשימה התייחסה בטיעוניה להודאתם של הנאשמים במסגרת הסדר הטיעון. עם זאת ציינה כי לנאשם 1 עבר פלילי הכולל עבירה קודמת של חברות בהתאגדות בלתי חוקית, וכי עברו הפלילי של נאשם 2 כולל שלוש הרשעות בעבירות

הנוגעות להשתייכותו לארגון טרור, והוא אף ריצה עונשי מאסר משמעותיים.

לאור האמור ביקשה המאשימה להטיל על הנאשמים עונשי מאסר המצויים בקצה העליון של מתחם הענישה.

ב"כ נאשם 1 טען כי אין להבדיל בין עניינו של מרשו לבין יתר הנאשמים באותה פרשה. לדידו, ההבדל היחיד נעוץ בעברו הפלילי של נאשם 1, להבדיל מיתר הנאשמים בפרשה שדינם נגזר זה מכבר. אמנם, הנאשם יזם טיול והדפסת מודעות. אולם, הנאשם לא היה חבר באותן קבוצות שהשתתפו בטיול, ואילו המודעות כללו מודעות אבל, ספרונים בנוגע לזמני התפילה וההתבצרות הדתית במסגד במהלך חודש הרמדאן.

ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי דרך של התנגדות ומאבק אינה בהכרח דרך של מאבק אלים. לדידו, יש והכוונה הינה להתנגדות לא אלימה, בעלת אופי אזרחי בלבד.

לטענת ב"כ נאשם מס' 1, הענישה הנוהגת נמוכה בהרבה מזו המבוקשת על ידי המאשימה. ב"כ נאשם מס' 1 הפנה לכך שבבית המשפט העליון הומתק עונשם של נאשמים בפרשיה חמורה יותר, ונגזרו עליהם עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות בלבד. לטענתו, העונש המתאים לנאשם זהה לזה שהוטל במסגרת פרשה זו על נאשם מס' 2 בת.פ. (שלום י-ם) 55993-12-13, 16 חודשי מאסר בפועל. לדבריו, הנאשמים ביצעו את העבירות באותן נסיבות, ועברם הפלילי דומה.

ב"כ נאשם 2 התייחסה בטיעוניה להודאתו של הנאשם, וטענה כי הוא הביע חרטה ולקח אחריות על מעשיו.

לשיטת ב"כ הנאשם, אין לראות בפעולותיו של הנאשם, כשהן לעצמן, כבלתי חוקיות, אלא כאשר הן מבוצעות תחת המעטה של ארגון החמאס.

ב"כ הנאשם הפנתה לכך שביחס לנאשמים אחרים בפרשה נקבע כי מתחם העונש הראוי נע בין 9 חודשי מאסר בפועל לבין 24 חודשי מאסר בפועל. לטענתה, חלקו של הנאשם בפרשה נמוך מזה של המעורבים האחרים, ומעמדו בארגון נמוך ביחס אליהם. לאור זאת ביקשה להקל בעונשו של הנאשם.

הנאשמים בטיעונים לפני בית המשפט לא הביעו צער או חרטה.

נאשם מס' 1 טען כי הוא מעוניין להתרכז בחיי המשפחה ובילדיו, ולא לבזבז את זמנו בבית הסוהר.

נאשם מס' 2 טען כי לדעתו פעולותיו לא היו אסורות, אלא בעלות אופי דתי. הוא ציין כי הוא בעל משפחה, כי נולדה לו בת בעת שהותו במעצר וכי הודה וחסך מזמנו של בית המשפט.

דין והכרעה:

הפסיקה כבר עמדה על חומרתן הרבה של פעולות ארגוני הטרור, שהפכו לאויביה של תפיסת העולם הדמוקרטית, ששמה לה למטרה את הבטחת חירויות האדם והאזרח - את הזכות לחיים, את השוויון ואת כבוד האדם, את חופש הדת וחירויות נוספות שאינן מתיישבות עם תפיסות העולם בהן אוחזים על פי רוב ארגוני הטרור.

בית המשפט העליון ציין כי המאבק בטרור הפך לאתגר עולמי, כאשר ישראל ניצבת בחזיתו. מאבק יעיל בטרור מחייב כי הוא לא ימוקד רק במפגעים ומשלחיהם בלבד, אלא יופנה נגד כל מי שמסייע לארגוני הטרור ותומך בהם בכל צורה שהיא (ע"פ 3827/06 פלוני נ' מדינת ישראל 27/3/2007).

אמנם, פעילותם של הנאשמים היתה בעיקרה בעלת אופי "אזרחי". אולם, כבר נפסק כי פעילות אזרחית כביכול מעין זו מספקת תמיכה ועידוד לפעילות טרוריסטית ממש, וכי קיים יחס של כלים שלובים בין הפעילות האזרחית ובין הפעילות הטרוריסטית המבוצעת על ידי "הזרוע הצבאית" של הארגון. אין ולא ניתן לבדוד בין הפונקציה האזרחית לפונקציה הצבאית בפעילותו של הארגון, וכל אבחנה והפרדה ביניהם היא מלאכותית ושגויה (בש"פ 6552/05 עבידאת נ' מדינת ישראל 17/8/2005).

הנאשמים פגעו במעשיהם בערכים החברתיים המוגנים פגיעה ניכרת וממשית. חברותם בארגון הטרור נמשכה לא פחות מ- 6 שנים, וכללה פעילות מגוונת וענפה. מעובדות כתבי האישום עולה כי חלקו היחסי של נאשם מס' 1 גבוה מזה של נאשם מס' 2. כך, נאשם מס' 1 יזם עריכה, עיצוב והדפסה של חומרי דפוס שונים, ובכללם מסמך הקורא להגנה על מסגד אלאקצה בדרכי מאבק והתנגדות, אירגן טיול בו השתתפו ראשי וחברי הקבוצות השונות ונאשם מס' 2, וסיפק בפועל את המזון לארוחת שבירת הצום של ארגון הסטודנטים של החמאס. לעומת זאת, פעילותו של נאשם מס' 2 בת.פ. 55993-12-13, אליו הפנה הסנגור בטיעונו, התמצתה בכך שעמד בראש קבוצה אשר עסקה בלימודים בלבד.

בהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה (ראו: ע"פ 5925/13 זאדה נ' מדינת ישראל 23/4/2014, עפ"ג (י-ם) 12805-05-14 מדינת ישראל נ' רוכן 15/5/2014, עפ"ג (י-ם) 8700-12-12 מדינת ישראל נ' עליאן, ת"פ (מחוזי י-ם) 25441-01-13 מדינת ישראל נ' עביד 30/5/2013, עפ"ג (י-ם) 21227-08-13 מדינת ישראל נ' עבאסי 2/10/2013, ת"פ (שלום י-ם) 37397-01-13 מדינת ישראל נ' אעביד 30/5/2013) ובנסיבות הנ"ל, נראה לי כי מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע נאשם מס' 1 נע בין 12 חודשי מאסר בפועל לבין 30 חודשי מאסר בפועל. אשר לנאשם מס' 2 מקובלת עלי עמדת באת כוחו כי מתחם העונש ההולם למעשה העבירה שביצע נע בין 9 חודשי מאסר בפועל לבין 24 חודשי מאסר בפועל.

לשם קביעת העונש המתאים לנאשמים בתוך מתחמי הענישה ההולמים יש להביא בחשבון, לטובתם, את הודאתם אשר חסכה מזמנם של עשרות העדים המפורטים בכתבי האישום, זמנם של הצדדים ומשאבי המערכת, את נסיבותיהם האישיות של הנאשמים, ואת הנזקים שייגרמו להם ולמשפחותיהם, מטבע הדברים, כתוצאה מהרשעתם ומהעונשים שיוטלו עליהם.

אין בידי לקבל את הטענה כי מי מהנאשמים קיבל אחריות על מעשיו. קבלת אחריות על מעשה עבירה אין משמעה הודאה בביצוע מעשה העבירה. מהותה של לקיחת אחריות הינה הימצאותו של נאשם בהליך הכרתי תודעתי בו הוא מבין ומפנים את הבעייתיות שבמעשיו, חש מידה של הבנה בנוגע לנזקים שגרם, ומגלה ניצוץ של חזרה למוטב. לא לשווא נקבעו לקיחת אחריות וחזרה למוטב בסעיף 40א(4) לחוק העונשין, זה לצד זה, כנסיבות בהן יש להתחשב לצורך גזירת העונש המתאים. כאמור, הנאשמים הודו בבית המשפט, ולכך יינתן משקל ראוי, אך טיעוניהם בבית המשפט לא הצביעו על נטילת אחריות כנ"ל.

לחובתם של הנאשמים עומד עברם הפלילי, בעבירות קודמות הנוגעות לחברותם בחמאס.

נאשם 1 הורשע בשנת 2010 בעבירה של חברות בהתאגדות בלתי חוקית. בגין עבירה זו הושת עליו עונש מאסר בפועל למשך 6 חודשים.

נאשם 2 שלוש הרשעות קודמות, מהן שתי עבירות קודמות של חברות בהתאגדות בלתי חוקית, וכן בעבירות של השתתפות בהתפרעות, החזקת משרה בהתאגדות בלתי חוקית ומתן שירותים להתאגדות בלתי חוקית. בגין עבירות אלו הוטלו על נאשם 2 עונשי מאסר ממושכים, לתקופה כוללת העולה על 33 חודשים.

בהתחשב במכלול השיקולים הנ"ל, נראה לי כי העונש המתאים לנאשם מס' 1 מצוי במרכז מתחם הענישה שנקבע ביחס אליו, ואילו העונש המתאים לנאשם מס' 2 מצוי בחלקו העליון של המתחם הרלבנטי.

לאור האמור, אני דן את הנאשמים לעונשים הבאים:

נאשם 1:

1. מאסר בפועל למשך 20 חודשים שיימנו מיום מעצרו (3/12/2013).

2. מאסר למשך 8 חודשים וזאת על תנאי למשך שנתיים מיום שחרורו ממאסר, אם יעבור את העבירה בה הורשע.

נאשם 2:

1. מאסר בפועל למשך 20 חודשים שיימנו מיום מעצרו (6/1/2014).

2. מאסר למשך 12 חודשים וזאת על תנאי למשך שנתיים מיום שחרורו ממאסר, אם יעבור את העבירה בה הורשע.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ט"ו אלול תשע"ד, 10 ספטמבר 2014.